

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1180/2563

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.อ. มาตรา 46, ป.พ.พ. มาตรา 1360, ป.พ.พ. มาตรา 1754, ป.พ.พ. มาตรา 1336, ป.วิ.พ. มาตรา 249, ป.ที่ดิน มาตรา 86, ป.ที่ดิน มาตรา 94, ป.พ.พ. มาตรา 1599, ป.พ.พ. มาตรา 1600, ป.พ.พ. มาตรา 1719

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีนี้กับคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 5172/2547 ของศาลแขวงสมุทรปราการซึ่งโจทก์ฟ้องจำเลย กล่าวหาว่าการกระทำความผิดฐานยักยอกทรัพย์มรดกที่ดินพิพาท มีประเด็นเป็นเรื่องเดียวกัน คือ ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายหรือเป็นของจำเลย และคดีอาญาดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว กรณีจึงเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ซึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 บัญญัติว่า ในการพิพากษาคดี ส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ซึ่งข้อเท็จจริงในคดีอาญาที่คดีแพ่งจะต้องถือตามนั้น ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่วินิจฉัยไว้ในคดีอาญาแล้ว คดีดังกล่าว ศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่า พยานหลักฐานโจทก์รับฟังลงโทษจำเลยไม่ได้เท่านั้น ยังไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแน่นอนว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายหรือของจำเลย จึงรับฟังเป็นยุติในคดีนี้ไม่ได้ว่าที่ดินพิพาทไม่ได้เป็นทรัพย์มรดกของผู้ตาย จึงไม่ผูกพันให้การพิพากษาคดีนี้ต้องถือข้อเท็จจริงดังที่ปรากฏในคำพิพากษาในคดีอาญาดังกล่าวเมื่อที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตาย โจทก์ย่อมมีสิทธิบังคับให้จำเลยส่งมอบที่ดินพิพาทส่วนที่ตนถือกรรมสิทธิ์แทนผู้ตายแก่กองมรดกได้ แต่เมื่อจำเลยเป็นทายาทของผู้ตายคนหนึ่งซึ่งยังมีสิทธิรับมรดกตามส่วนเช่นเดียวกับทายาทคนอื่น จำเลยย่อมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทร่วมกับทายาทอื่นและมีอำนาจใช้สอยที่ดินพิพาทตาม ป.พ.พ. มาตรา 1360 ประกอบมาตรา 1336 จนกว่าจะมีการแบ่งกันเสร็จสิ้น โจทก์จึงมีสิทธิเพียงบังคับให้จำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้กลับคืนกองมรดกของผู้ตายเท่านั้น หากอาจให้ขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาทเสียเลยไม่ กำหนดอายุความมรดกตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 ที่บัญญัติห้ามมิให้ฟ้องคดีมรดกเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เจ้ามรดกตาย หรือนับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมได้รู้หรือควรรู้ถึงความตายของเจ้ามรดกนั้น ใช้บังคับสำหรับกรณีที่ทายาทฟ้องเรียกร้องทรัพย์มรดกจากทายาทที่ครอบครองทรัพย์มรดกซึ่งยังมิได้แบ่งปันกัน แต่

คำพิพากษา

คดีนี้โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกฟ้องคดีนี้เพื่อขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อในโฉนดที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดกของผู้ตายเพื่อแบ่งให้แก่ผู้เป็นทายาททุกคนซึ่งมีสิทธิได้รับมรดกต่อไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 1336 กรณีดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเรื่องอายุความในการติดตามเอาทรัพย์คืน จึงนำอายุความมรดก 1 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับไม่ได้ ฟ้องโจทก์ไม่ขาดอายุความ จำเลยฎีกาว่าโจทก์ต้องแบ่งที่ดินและอาคารติดแก่วิพาทหรือไม่ แต่โจทก์ฟ้องคดีนี้ขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อในโฉนดที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดก เพื่อจัดการแบ่งมรดกให้แก่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกต่อไป จำเลยให้การต่อสู้ว่าที่ดินพิพาทไม่ใช่ทรัพย์มรดกและคดีขาดอายุความ ฎีกาของจำเลยข้อนี้เป็นข้ออ้างที่จำเลยไม่ได้ให้การไว้และไม่ได้ฟ้องแย้งทั้งเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับฟ้องเดิม เป็นการฎีกานอกฟ้องนอกประเด็นข้อพิพาท ทั้งมิใช่ข้อที่ไต่ถามขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์และไม่เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับ

ความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงไม่เป็นสาระแก่คดี ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 249 (เดิม) แม้จะทำสัญญาซื้อขายที่ดินพิพาทผู้ตายเป็นคนต่างด้าว แล้วให้จำเลยเป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์แทน ถือได้ว่าเป็นการได้ที่ดินพิพาทมาโดยไม่ชอบด้วย ป.ที่ดิน มาตรา 86 แต่การได้ที่ดินพิพาทมาก็หาใช้จะไม่มีผลใด ๆ เสียเลย เพราะผู้ตายยังมีสิทธิได้รับผลตามบทบัญญัติมาตรา 94 แห่ง ป.ที่ดิน ในอันที่จะจัดการจำหน่ายที่ดินพิพาทนั้นได้ภายในเวลาที่อสังหาริมทรัพย์ที่ดินกำหนด หรืออสังหาริมทรัพย์ที่ดินอาจจำหน่ายที่ดินนั้นได้ กรณีต้องถือว่าตราบิตที่ผู้ตายหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ดินยังไม่ได้จำหน่ายที่ดินพิพาท ที่ดินพิพาทจึงยังเป็นของผู้ตาย เมื่อผู้ตายถึงแก่ความตาย ที่ดินพิพาทย่อมเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกจึงมีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทแก่โจทก์หรือนำไปจำหน่ายตาม ป.ที่ดิน มาตรา 94 แล้วนำเงินมาแบ่งแก่ทายาทได้ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 เป็นการบังคับโจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกให้ขายที่ดินพิพาทของผู้ตายซึ่งเป็นคนต่างด้าวตาม ป.ที่ดิน มาตรา 94 และกรณีที่ที่ดินพิพาทตกทอดแก่ทายาทโดยทางมรดกนั้น ถือไม่ได้ว่าเป็นการจำหน่ายที่ดินตามเจตนารมณ์ ป.ที่ดิน มาตรา 94 เมื่อต้องจำหน่ายที่ดินดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่ผู้ตายมีอยู่ขณะถึงแก่ความตายย่อมเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทของผู้ตายด้วยตาม ป.พ.พ. มาตรา 1599, 1600 และเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของโจทก์ในฐานะเป็นผู้จัดการมรดกในอันต้องดำเนินการเพื่อแบ่งปันทรัพย์สินมรดกตาม ป.พ.พ. มาตรา 1719 ประกอบกับบทบัญญัติตาม ป.ที่ดิน มาตรา 94 เป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินของคนต่างด้าวและเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลจึงมีอำนาจพิพากษาบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายนี้ได้ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ส่วนนี้จึงชอบแล้ว โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 6912 และ 6941 ให้แก่กองมรดกของผู้ตาย โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมการโอน ถ้าจำเลยไม่ไปจดทะเบียนโอน ขอให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย หากไม่สามารถจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทได้ ให้จำเลยชดใช้เงิน 200,000,000 บาท แก่กองมรดกของผู้ตายพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทและอาคารเลขที่ 12 ห้ามมิให้จำเลยและบริวารเข้ามาเกี่ยวข้องอีก กับให้มีคำสั่งกำจัดมิให้จำเลยรับมรดกทั้งหมดของผู้ตาย จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง คำอุทธรณ์นิยมให้เป็นพับ โจทก์และจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษากลับ ให้จำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 6912 และ 6941 มาเป็นชื่อโจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดก หากจำเลยไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยและให้โจทก์จำหน่ายที่ดินพิพาทภายในเวลาที่อสังหาริมทรัพย์ที่ดินกำหนดเพื่อนำเงินมาแบ่งปันแก่ทายาท หากไม่ปฏิบัติตามให้อสังหาริมทรัพย์ที่ดินมีอำนาจจำหน่ายที่ดินนั้นได้ตามกฎหมาย โดยให้โจทก์ซึ่งถือกรรมสิทธิ์ไปจดทะเบียนโอนจำหน่ายให้ หากไม่ไปให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของโจทก์ ให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทและสิ่งปลูกสร้างและห้ามเข้ามาเกี่ยวข้องอีกต่อไป คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก คำอุทธรณ์นิยมทั้งสองศาลให้เป็นพับ จำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้เถียงกันรับฟังได้เป็นยุติว่า นาย ล. ผู้ตายเป็นคนต่างด้าวสัญชาติจีนได้รับอนุญาตให้มิถุนที่อยู่ในประเทศไทย ผู้ตายอยู่กินฉันสามีภริยากับนางเตย มีบุตรด้วยกัน 10 คน คือ โจทก์ จำเลย นางมัทนา นางสาวเปรมจิต นางเยาวลักษณ์ นายวันชัย นายประยุทธ์ นางสุมาลี นายประเสริฐ และนายแสงชัย ผู้ตายให้การรับรองว่าทุกคนเป็น

บุตร ผู้ตายประกอบอาชีพค้าขายวัสดุก่อสร้างภายใต้ชื่อร้าน ฉ. โดยเช่าที่ดินของผู้อื่นในการประกอบกิจการค้าและอยู่อาศัย บุตรทุกคนของผู้ตายพักอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันเพื่อช่วยเหลือดูแลกันทั้งในกิจการค้าขาย งานบ้านและเรื่องส่วนตัวโดยผู้ตายเป็นผู้มีอำนาจจัดการแต่ผู้เดียว รวมทั้งนำรายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวและให้ค่าตอบแทนของบุตรแต่ละคน เมื่อปี 2507 นางเตียงถึงแก่ความตาย ผู้ตายได้ภริยาคนใหม่ชื่อนางทองใบ และมีบุตรด้วยกัน 1 คน คือนายสุขชัย แต่ผู้ตายก็ยังประกอบกิจการค้าขายในลักษณะเป็นกงสีต่อไปเช่นเดิม ผู้ตายส่งจำเลยไปเรียนในต่างประเทศแต่ภายหลังจำเลยได้กลับมาช่วยเหลือในกิจการค้าของผู้ตายด้วย ต่อมาในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2518 ผู้ตายก่อตั้งและจดทะเบียนเป็นบริษัท ฉ. เพื่อค้าขายวัสดุก่อสร้างและผลิตอิฐบล็อกจำหน่ายต่อเนื่องจากร้าน ฉ. วันที่ 28 พฤษภาคม 2519 จำเลยและนายวันชัยลงลายมือชื่อทำสัญญาและจดทะเบียนซื้อขายที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 6912 และ 6941 ซึ่งติดต่อกันเป็นแปลงเดียวกันมีเนื้อที่รวม 11 ไร่เศษ จากนางชื่นสุข โดยมีชื่อจำเลยและนายวันชัยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมกัน หลังจากนั้นโจทก์ จำเลย และพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันรวม 7 คน ได้เข้าชื่อเป็นผู้เริ่มก่อการตั้งบริษัท ค. และมีชื่อเป็นผู้ถือหุ้นจนบริษัทได้รับจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2520 และมีการปลูกสร้างตึก 4 ชั้น ในที่ดินพิพาทเป็นบ้านเลขที่ 12 ใช้เป็นที่ทำการของบริษัท ค. ต่อมาในวันที่ 2 ตุลาคม 2542 ผู้ตายถึงแก่ความตาย โจทก์ยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย โดยระบุว่าที่ดินพิพาท พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย ศาลมีคำสั่งลงวันที่ 11 กันยายน 2543 ตั้งโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกมีหนังสือบอกกล่าวทายาททุกคนให้ส่งมอบทรัพย์สินมรดกของผู้ตายที่แต่ละคนครอบครองซึ่งรวมทั้งที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่กองมรดกเพื่อจัดการแบ่งปันแก่ทายาท นายวันชัยแสดงเจตนาส่งมอบที่ดินพิพาทพร้อมผลประโยชน์ในที่ดินคืนแก่กองมรดก แต่จำเลยปฏิเสธไม่ยอมส่งมอบให้ โจทก์ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ขอให้หมายเรียกจำเลยมาสอบถามถึงสาเหตุที่ไม่ส่งมอบทรัพย์สินมรดก แต่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้มีคำสั่งยกคำร้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาลงวันที่ 6 ธันวาคม 2545 พิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นในคดีดังกล่าวออกหมายเรียกจำเลยมาสอบถามตามคำร้องของโจทก์ลงวันที่ 5 กันยายน 2544 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2545 ก่อนศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาดังกล่าว โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของผู้ตายได้ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลแขวงสมุทรปราการเป็นคดีอาญาข้อหาภัยยกยอก ตามสำนวนคดีอาญาหมายเลขดำที่ 4430/2545 ซึ่งต่อมาเป็นคดีหมายเลขแดงที่ 5172/2547 โดยกล่าวหาว่า เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2545 จำเลยเบียดบังเอาที่ดินพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายเป็นของตนเองหรือของผู้อื่นโดยทุจริต ศาลแขวงสมุทรปราการพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้อง โจทก์และจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่ากรณีเป็นการโต้แย้งกันในทางแพ่งเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท พยานหลักฐานของโจทก์ไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ตามฟ้อง ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ 5121/2549 โจทก์ฎีกา ศาลฎีกามีคำสั่งที่ 7411/2554 โดยวินิจฉัยว่า ฎีกาของโจทก์ที่ว่า พยานหลักฐานโจทก์ฟังได้ว่าจำเลยกระทำความผิดฐานยกยอกตามฟ้องเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงซึ่งศาลล่างได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงดังกล่าว โดยชอบด้วยเหตุผลแล้วและไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยของศาลล่าง ฎีกาของโจทก์จึงไม่เป็นสาระอันควรแก่การพิจารณา ศาลฎีกาไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 219 วรรคสอง และพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 23 วรรคหนึ่ง ศาลแขวงสมุทรปราการ อ่านคำสั่งศาลฎีกาให้คู่ความฟังในวันที่ 6 มีนาคม 2555 คดีอาญา

หมายเลขแดงที่ 5172/2547 ของศาลแขวงสมุทรปราการจึงถึงที่สุด โจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยในปัญหาข้อกฎหมายว่าในการพิพากษาคดีนี้ศาลต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 5172/1547 ของศาลแขวงสมุทรปราการ ซึ่งถึงที่สุดแล้วหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้กับคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 5172/2547 ของศาลแขวงสมุทรปราการซึ่งโจทก์ฟ้องจำเลยกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานยักยอกทรัพย์มรดกที่ดินพิพาท มีประเด็นเป็นเรื่องเดียวกัน คือ ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายหรือเป็นของจำเลย และคดีอาญาดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว กรณีจึงเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46 บัญญัติว่า ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ซึ่งข้อเท็จจริงในคดีอาญาที่คดีแพ่งจะต้องถือตามนั้น ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่วินิจฉัยไว้ในคดีอาญาแล้ว คดีส่วนอาญาดังกล่าวถึงที่สุดโดยศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่า คำเบิกความของนายวันชัยพยานโจทก์เป็นพิรุณทำให้ไม่น่าเชื่อถือ เมื่อจำเลยให้การปฏิเสธและนำสืบว่าที่ดินพิพาทเป็นของจำเลยแต่เพียงผู้เดียวตามรูปคดีจึงเป็นการโต้แย้งกันทางแพ่งเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาททั้งสองแปลง ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องอีกหลายฝ่าย รวมทั้งผู้ถือหุ้นในบริษัท ณ. พยานหลักฐานโจทก์จึงไม่น่าหนักใจรับฟังได้ตามฟ้อง จึงเท่ากับว่าคดีดังกล่าวศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่า พยานหลักฐานโจทก์รับฟังลงโทษจำเลยไม่ได้เท่านั้น ยังไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแน่นอนว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายหรือของจำเลย จึงรับฟังเป็นยุติในคดีนี้ไม่ได้ว่าที่ดินพิพาทไม่ได้เป็นทรัพย์มรดกของผู้ตาย จึงไม่ผูกพันให้การพิพากษาคดีนี้ต้องถือข้อเท็จจริง ดังที่ปรากฏในคำพิพากษาในคดีอาญาดังกล่าว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1674/2512 จำเลยอ้างมาในฎีกาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่วินิจฉัยไม่ตรงกับคดีนี้ ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยต่อไปว่า โจทก์มีสิทธิขอให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินและอาคารตึกแถวพิพาทห้ามจำเลยเกี่ยวข้องได้หรือไม่ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงในคดีฟังได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายดังที่ศาลฎีกาวินิจฉัยมาแล้ว โจทก์ย่อมมีสิทธิบังคับให้จำเลยส่งมอบที่ดินพิพาทส่วนที่ดินถือกรรมสิทธิ์แทนผู้ตายแก่กองมรดกได้ แต่เมื่อจำเลยเป็นทายาทของผู้ตายคนหนึ่งซึ่งยังมีสิทธิรับมรดกตามส่วนเช่นเดียวกับทายาทคนอื่น จำเลยย่อมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทร่วมกับทายาทอื่นและมีอำนาจใช้สอยที่ดินพิพาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1360 ประกอบมาตรา 1336 จนกว่าจะมีการแบ่งกันเสร็จสิ้น โจทก์จึงมีสิทธิเพียงบังคับให้จำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้กลับคืนแก่กองมรดกของผู้ตายเท่านั้น หากอาจให้ขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาทเสียเลยไม่ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินและอาคารตึกแถวพิพาทห้ามจำเลยเกี่ยวข้องด้วยนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาจำเลยต่อไปว่า คดีขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่า กำหนดอายุความมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 ที่บัญญัติห้ามมิให้ฟ้องคดีมรดกเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตาย หรือนับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมารู้หรือควรารู้ถึงความตายของเจ้ามรดก นั้น ใช้บังคับสำหรับกรณีที่ทายาทฟ้องเรียกร้องทรัพย์มรดกจากทายาทที่ครอบครองทรัพย์มรดกซึ่งยังมีได้แบ่งปันกัน แต่คดีนี้โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกฟ้องคดีนี้เพื่อขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อในโฉนดที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดกของนาย ล. เพื่อแบ่งให้แก่ผู้เป็นทายาททุกคนซึ่งมีสิทธิได้รับมรดกต่อไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1336 กรณีดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเรื่องอายุความในการติดตามเอาทรัพย์สินคืน จะนำอายุความ

มรดก 1 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับไม่ได้ ฟ้อง
โจทก์ไม่ขาดอายุความ ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยต่อไปว่า
โจทก์ต้องแบ่งที่ดินและอาคารตึกแถวพิพาทหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลย
จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อในโฉนดที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดกของนาย ล. เพื่อจัดการแบ่งให้แก่ทายาทผู้
มีสิทธิรับมรดกของนาย ล. เจ้ามรดกต่อไป จำเลยให้การต่อสู้ว่า ที่ดินพิพาทไม่ใช่ทรัพย์มรดกของ
นาย ล. และคดีขาดอายุความ ฎีกาของจำเลยข้อนี้เป็นข้ออ้างที่จำเลยไม่ได้ให้การไว้และไม่ได้
ฟ้องแย้งทั้งเป็นเรื่องที่ไมเกี่ยวกับฟ้องเดิม เป็นการฎีกานอกฟ้องนอกประเด็นข้อพิพาท ทั้งมิใช่ข้อที่
ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ และไม่เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับ
ความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงไม่เป็นสาระแก่คดี ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 (เดิม) ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลย
ข้อสุดท้ายว่า โจทก์มีอำนาจเรียกให้จำเลยโอนที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดกของนาย ล. เพราะนิติกรรม
ซื้อขายที่ดินพิพาทของนาย ล. ซึ่งเป็นคนต่างด้าวมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามชัดแจ้งโดย
กฎหมายและตกเป็นโมฆะหรือไม่ และโจทก์ต้องจำหน่ายที่ดินพิพาทตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์
ภาค 1 หรือไม่ เห็นว่า แม้ขณะทำสัญญาซื้อขายที่ดินพิพาทนาย ล. ผู้ตายเป็นคนต่างด้าวแล้วให้
จำเลยเป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์แทน ถือได้ว่าเป็นการได้ที่ดินพิพาทมาโดยไม่ชอบด้วย
ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 86 แต่การได้ที่ดินพิพาทมาก็หาใช้จะไม่มีผลใด ๆ เสียเลย
เพราะนาย ล. ยังมีสิทธิได้รับผลตามบทบัญญัติมาตรา 94 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในอันที่จะ
จัดการจำหน่ายที่ดินพิพาทนั้นได้ภายในเวลาที่อธิบดีกรมที่ดินกำหนด หรืออธิบดีกรมที่ดินอาจ
จำหน่ายที่ดินนั้นได้ กรณีต้องถือว่าตราบไต่ผู้ตายหรืออธิบดีกรมที่ดินยังไม่ได้จำหน่ายที่ดินพิพาท
ที่ดินพิพาทจึงยังเป็นของผู้ตาย เมื่อผู้ตายถึงแก่ความตาย ที่ดินพิพาทย่อมเป็นทรัพย์มรดกของ
ผู้ตาย โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกจึงมีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์
ที่ดินพิพาทแก่โจทก์หรือนำไปจำหน่ายตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 94 แล้วนำเงินมา
แบ่งปันแก่ทายาทได้ และที่จำเลยฎีกาว่า ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไม่มีอำนาจบังคับให้โจทก์ขายที่ดิน
พิพาทนั้น แม้โจทก์ไม่ฎีกาในปัญหาข้อนี้ แต่เมื่อคำพิพากษาดังกล่าวกระทบถึงสิทธิของจำเลยใน
ที่ดินพิพาท จำเลยจึงเป็นคู่ความที่เกี่ยวข้องมีสิทธิยกขึ้นฎีกาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง มาตรา 249 วรรคสอง (เดิม) คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ดังกล่าวเป็นการบังคับ
โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกให้ขายที่ดินพิพาทของผู้ตายซึ่งเป็นคนต่างด้าวตามประมวลกฎหมาย
ที่ดิน มาตรา 94 และกรณีที่ดินพิพาทตกทอดแก่ทายาทโดยทางมรดกนั้นถือไม่ได้ว่าเป็นการ
จำหน่ายที่ดินตามเจตนารมณ์ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 94 เมื่อต้องจำหน่ายที่ดินดังกล่าวจึง
เป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่ผู้ตายมีอยู่ขณะถึงแก่ความตายย่อมเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทของ
ผู้ตายด้วยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1599, 1600 และเป็นหน้าที่อย่างหนึ่ง
ของโจทก์ในฐานะเป็นผู้จัดการมรดกในอันต้องดำเนินการเพื่อแบ่งปันทรัพย์มรดก ตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1719 ประกอบกับบทบัญญัติตามประมวลกฎหมาย
ที่ดิน มาตรา 94 เป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินของคนต่างด้าวและเป็น
ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลจึงมีอำนาจพิพากษาบังคับให้เป็นไป
ตามกฎหมายนี้ได้ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ส่วนนี้จึงชอบแล้ว ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น
เช่นกัน พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำขอของโจทก์ที่ขอให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไป
จากที่ดินพิพาทและสิ่งปลูกสร้างและห้ามเข้ามาเกี่ยวข้องอีกต่อไป นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตาม

คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 50,000 บาท ดูฉบับย่อฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1180/2563 นาย ว. ในฐานะผู้จัดการมรดกของนาย ล. โจทก์นาย ก. จำเลย ป.พ.พ. ม. 1336, ม. 1360, ม. 1600, ม. 1754 ป.วิ.อ. ม. 46 ป.ที่ดิน ม. 86, ม. 94 คดีนี้กับคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 5172/2547 ของศาลแขวงสมุทรปราการซึ่งโจทก์ฟ้องจำเลยกล่าวหาว่าการกระทำความผิดฐานยักยอกทรัพย์มรดกที่ดินพิพาท มีประเด็นเป็นเรื่องเดียวกัน คือ ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายหรือเป็นของจำเลย และคดีอาญาดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว กรณีจึงเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ซึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 บัญญัติว่า ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจะต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ซึ่งข้อเท็จจริงในคดีอาญาที่คดีแพ่งจะต้องถือตามนั้น ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่วินิจฉัยไว้ในคดีอาญาแล้ว คดีดังกล่าวศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่า พยานหลักฐานโจทก์รับฟังลงโทษจำเลยไม่ได้เท่านั้น ยังไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแน่นอนว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายหรือของจำเลย จึงรับฟังเป็นยุติในคดีนี้ไม่ได้ว่าที่ดินพิพาทไม่ได้เป็นทรัพย์มรดกของผู้ตาย จึงไม่ผูกพันให้การพิพากษาคดีนี้ต้องถือข้อเท็จจริงดังที่ปรากฏในคำพิพากษาในคดีอาญาดังกล่าวเมื่อที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตาย โจทก์ย่อมมีสิทธิบังคับให้จำเลยส่งมอบที่ดินพิพาทส่วนที่ตนถือกรรมสิทธิ์แทนผู้ตายแก่กองมรดกได้ แต่เมื่อจำเลยเป็นทายาทของผู้ตายคนหนึ่งซึ่งยังมีสิทธิรับมรดกตามส่วนเช่นเดียวกับทายาทคนอื่น จำเลยย่อมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทร่วมกับทายาทอื่นและมีอำนาจใช้สอยที่ดินพิพาทตาม ป.พ.พ. มาตรา 1360 ประกอบมาตรา 1336 จนกว่าจะมีการแบ่งกันเสร็จสิ้น โจทก์จึงมีสิทธิเพียงบังคับให้จำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้กลับคืนกองมรดกของผู้ตายเท่านั้น หากอาจให้ขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาทเสียเลยไม่ กำหนดอายุความมรดกตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 ที่บัญญัติห้ามมิให้ฟ้องคดีมรดกเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เจ้ามรดกตาย หรือนับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมได้รู้หรือควรได้รู้ถึงความตายของเจ้ามรดกนั้น ใช้บังคับสำหรับกรณีที่ทายาทฟ้องเรียกร้องทรัพย์มรดกจากทายาทที่ครอบครองทรัพย์มรดกซึ่งยังมิได้แบ่งปันกัน แต่คดีนี้โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกฟ้องคดีนี้เพื่อขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อในโฉนดที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดกของผู้ตายเพื่อแบ่งให้แก่ผู้เป็นทายาททุกคนซึ่งมีสิทธิได้รับมรดกต่อไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 1336 กรณีดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเรื่องอายุความในการติดตามเอาทรัพย์คืน จะนำอายุความมรดก 1 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับไม่ได้ ฟ้องโจทก์ไม่ขาดอายุความ จำเลยฎีกาว่าโจทก์ต้องแบ่งที่ดินและอาคารติดแก่วิพาทหรือไม่ แต่โจทก์ฟ้องคดีนี้ขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อในโฉนดที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดก เพื่อจัดการแบ่งมรดกให้แก่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกต่อไป จำเลยให้การต่อสู้ว่าที่ดินพิพาทไม่ใช่ทรัพย์มรดกและคดีขาดอายุความ ฎีกาของจำเลยข้อนี้เป็นข้ออ้างที่จำเลยไม่ได้ให้การไว้และไม่ได้ฟ้องแย้งทั้งเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับฟ้องเดิม เป็นการฎีกานอกฟ้อง นอกประเด็นข้อพิพาท ทั้งมิใช่ข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์และไม่เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงไม่เป็นสาระแก่คดี ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 249 (เดิม) แม้ขณะทำสัญญาซื้อขายที่ดินพิพาทผู้ตายเป็นคนต่างด้าวแล้วให้จำเลยเป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์แทน ถือได้ว่าเป็นการได้ที่ดินพิพาทมาโดยไม่ชอบด้วย ป.ที่ดิน มาตรา 86 แต่การได้ที่ดินพิพาทมาก็หาใช่จะไม่มีผลใด ๆ เสียเลย เพราะผู้ตายยังมีสิทธิได้รับผลตามบทบัญญัติมาตรา 94 แห่ง ป.ที่ดิน ในอันที่จะจัดการจำหน่ายที่ดินพิพาทนั้นได้ภายในเวลาที่อธิบดีกรมที่ดินกำหนด หรืออธิบดีกรมที่ดินอาจจำหน่ายที่ดินนั้นได้ กรณีต้องถือว่าตราบไต่ที่

ผู้ตายหรืออธิบดีกรมที่ดินยังไม่ได้จำหน่ายที่ดินพิพาท ที่ดินพิพาทจึงยังเป็นของผู้ตาย เมื่อผู้ตายถึงแก่ความตาย ที่ดินพิพาทย่อมเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกจึงมีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทแก่โจทก์หรือนำไปจำหน่ายตาม ป.ที่ดิน มาตรา 94 แล้วนำเงินมาแบ่งแก่ทายาทได้ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 เป็นการบังคับโจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกให้ขายที่ดินพิพาทของผู้ตายซึ่งเป็นคนต่างด้าวตาม ป.ที่ดิน มาตรา 94 และกรณีที่ดินพิพาทตกทอดแก่ทายาทโดยทางมรดกนั้น ถือไม่ได้ว่าเป็นการจำหน่ายที่ดินตามเจตนารมณ์ ป.ที่ดิน มาตรา 94 เมื่อต้องจำหน่ายที่ดินดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่ผู้ตายมีอยู่จนถึงแก่ความตายย่อมเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทของผู้ตายด้วยตาม ป.พ.พ. มาตรา 1599, 1600 และเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของโจทก์ในฐานะเป็นผู้จัดการมรดกในอันต้องดำเนินการเพื่อแบ่งปันทรัพย์สินมรดกตาม ป.พ.พ. มาตรา 1719 ประกอบกับบทบัญญัติตาม ป.ที่ดิน มาตรา 94 เป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินของคนต่างด้าวและเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลจึงมีอำนาจพิพากษาบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายนี้ได้ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ส่วนนี้จึงชอบแล้ว โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 6912 และ 6941 ให้แก่กองมรดกของผู้ตาย โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมการโอน ถ้าจำเลยไม่ไปจดทะเบียนโอน ขอให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย หากไม่สามารถจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทได้ ให้จำเลยชดใช้เงิน 200,000,000 บาท แก่กองมรดกของผู้ตายพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทและอาคารเลขที่ 12 ห้ามมิให้จำเลยและบริวารเข้ามาเกี่ยวข้องอีก กับให้มีคำสั่งกำจัดมิให้จำเลยรับมรดกทั้งหมดของผู้ตาย จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง คำอุทธรณ์นิยมให้เป็นพับ โจทก์และจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษากลับ ให้จำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 6912 และ 6941 มาเป็นชื่อโจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดก หากจำเลยไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยและให้โจทก์จำหน่ายที่ดินพิพาทภายในเวลาที่อธิบดีกรมที่ดินกำหนดเพื่อนำเงินมาแบ่งปันแก่ทายาท หากไม่ปฏิบัติตามให้อธิบดีกรมที่ดินมีอำนาจจำหน่ายที่ดินนั้นได้ตามกฎหมาย โดยให้โจทก์ซึ่งถือกรรมสิทธิ์ไปจดทะเบียนโอนจำหน่ายให้ หากไม่ไปให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของโจทก์ ให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทและสิ่งปลูกสร้างและห้ามเข้ามาเกี่ยวข้องอีกต่อไป คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก คำอุทธรณ์นิยมทั้งสองศาลให้เป็นพับ จำเลยฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้เถียงกันรับฟังได้เป็นยุติว่า นาย ล. ผู้ตายเป็นคนต่างด้าวสัญชาติจีนได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ผู้ตายอยู่กินฉันสามีภริยากับนางเตย มีบุตรด้วยกัน 10 คน คือ โจทก์ จำเลย นางมัทนา นางสาวเปรมจิต นางเยาวลักษณ์ นายวันชัย นายประยุทธ์ นางสุมาลี นายประเสริฐ และนายแสงชัย ผู้ตายให้การรับรองว่าทุกคนเป็นบุตร ผู้ตายประกอบอาชีพค้าขายวัสดุก่อสร้างภายใต้ชื่อร้าน ฉ. โดยเช่าที่ดินของผู้อื่นในการประกอบกิจการค้าและอยู่อาศัย บุตรทุกคนของผู้ตายพักอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันเพื่อช่วยเหลือดูแลกันทั้งในกิจการค้าขาย งานบ้านและเรื่องส่วนตัวโดยผู้ตายเป็นผู้มีอำนาจจัดการแต่ผู้เดียวรวมทั้งนำรายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวและให้ค่าตอบแทนของบุตรแต่ละคน เมื่อปี 2507 นางเตยถึงแก่ความตาย ผู้ตายได้ภริยาคนใหม่ชื่อนางทองใบ และมีบุตรด้วยกัน 1 คน คือนายสุขชัย แต่ผู้ตายก็ยังประกอบกิจการค้าขายในลักษณะเป็นกงสีต่อไปเช่นเดิม ผู้ตายส่งจำเลยไปเรียนใน

ต่างประเทศแต่ภายหลังจำเลยได้กลับมาช่วยเหลือในกิจการค้าของผู้ตายด้วย ต่อมาในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2518 ผู้ตายก่อตั้งและจดทะเบียนเป็นบริษัท จ. เพื่อค้าขายวัสดุก่อสร้างและผลิตอิฐบล็อกจำหน่ายต่อเนื่องจากร้าน จ. วันที่ 28 พฤษภาคม 2519 จำเลยและนายวันชัยลงลายมือชื่อทำสัญญาและจดทะเบียนซื้อขายที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 6912 และ 6941 ซึ่งติดต่อกันเป็นแปลงเดียวกันมีเนื้อที่รวม 11 ไร่เศษ จากนั้นโจทก์ จำเลย และพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันรวม 7 คน ได้เข้าชื่อเป็นผู้เริ่มก่อการตั้งบริษัท ค. และมีชื่อเป็นผู้ถือหุ้นจนบริษัทได้รับจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2520 และมีการปลูกสร้างตึก 4 ชั้น ในที่ดินพิพาทเป็นบ้านเลขที่ 12 ใช้เป็นที่ทำการของบริษัท ค. ต่อมาในวันที่ 2 ตุลาคม 2542 ผู้ตายถึงแก่ความตาย โจทก์ยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย โดยระบุว่าที่ดินพิพาท พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย ศาลมีคำสั่งลงวันที่ 11 กันยายน 2543 ตั้งโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกมีหนังสือบอกกล่าวทายาททุกคนให้ส่งมอบทรัพย์สินมรดกของผู้ตายที่แต่ละคนครอบครองซึ่งรวมทั้งที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่กองมรดกเพื่อจัดการแบ่งปันแก่ทายาท นายวันชัยแสดงเจตนาส่งมอบที่ดินพิพาทพร้อมผลประโยชน์ในที่ดินคั้นแก่กองมรดก แต่จำเลยปฏิเสธไม่ยอมส่งมอบให้ โจทก์ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ขอให้หมายเรียกจำเลยมาสอบถามถึงสาเหตุที่ไม่ส่งมอบทรัพย์สินมรดก แต่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้มีคำสั่งยกคำร้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาลงวันที่ 6 ธันวาคม 2545 พิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นในคดีดังกล่าวออกหมายเรียกจำเลยมาสอบถามตามคำร้องของโจทก์ลงวันที่ 5 กันยายน 2544 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2545 ก่อนศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาดังกล่าว โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของผู้ตายได้ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลแขวงสมุทรปราการเป็นคดีอาญาข้อหาภัยยกยอก ตามสำนวนคดีอาญาหมายเลขดำที่ 4430/2545 ซึ่งต่อมาเป็นคดีหมายเลขแดงที่ 5172/2547 โดยกล่าวหาว่า เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2545 จำเลยเบียดบังเอาที่ดินพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายเป็นของตนเองหรือของผู้อื่นโดยทุจริต ศาลแขวงสมุทรปราการพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้อง โจทก์และจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่ากรณีเป็นการโต้แย้งกันในทางแพ่งเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท พยานหลักฐานของโจทก์ไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ตามฟ้อง ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ 5121/2549 โจทก์ฎีกา ศาลฎีกามีคำสั่งที่ 7411/2554 โดยวินิจฉัยว่า ฎีกาของโจทก์ที่ว่า พยานหลักฐานโจทก์ฟังได้ว่าจำเลยกระทำความผิดฐานภัยยกยอกตามฟ้องเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงซึ่งศาลล่างได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงดังกล่าว โดยชอบด้วยเหตุผลแล้วและไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยของศาลล่าง ฎีกาของโจทก์จึงไม่เป็นสาระอันควรแก่การพิจารณา ศาลฎีกาไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 219 วรรคสอง และพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 23 วรรคหนึ่ง ศาลแขวงสมุทรปราการ อ่านคำสั่งศาลฎีกาให้คู่ความฟังในวันที่ 6 มีนาคม 2555 คดีอาญาหมายเลขแดงที่ 5172/2547 ของศาลแขวงสมุทรปราการจึงถึงที่สุด โจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยในปัญหาข้อกฎหมายว่าในการพิพากษาคดีนี้ศาลต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 5172/1547 ของศาลแขวงสมุทรปราการ ซึ่งถึงที่สุดแล้วหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้กับคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 5172/2547 ของศาลแขวงสมุทรปราการซึ่งโจทก์ฟ้องจำเลยกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานภัยยกยอกทรัพย์สินมรดกที่ดินพิพาท มีประเด็นเป็นเรื่องเดียวกัน คือ ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกของ

ผู้ตายหรือเป็นของจำเลย และคดีอาญาดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว กรณีจึงเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับ คดีอาญา ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46 บัญญัติว่า ในการพิพากษา คดีส่วนแพ่ง ศาลจะต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ซึ่งข้อเท็จจริงใน คดีอาญาที่คดีแพ่งจะต้องถือตามนั้น ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่วินิจฉัยไว้ในคดีอาญาแล้ว คดีส่วนอาญา ดังกล่าวถึงที่สุดโดยศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่า คำเบิกความของนายวันชัยพยานโจทก์เป็นพิรุณ ทำให้ไม่น่าเชื่อถือ เมื่อจำเลยให้การปฏิเสธและนำสืบว่าที่ดินพิพาทเป็นของจำเลยแต่เพียงผู้เดียว ตามรูปคดีจึงเป็นการโต้แย้งกันทางแพ่งเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาททั้งสองแปลง ซึ่งมี ผู้เกี่ยวข้องอีกหลายฝ่าย รวมทั้งผู้ถือหุ้นในบริษัท ณ. พยานหลักฐานโจทก์จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ ตามฟ้อง จึงเท่ากับว่าคดีดังกล่าวศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่า พยานหลักฐานโจทก์รับฟังลงโทษ จำเลยไม่ได้เท่านั้น ยังไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแน่นอนว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายหรือของ จำเลย จึงรับฟังเป็นยุติในคดีนี้ไม่ได้ว่าที่ดินพิพาทไม่ได้เป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย จึงไม่ผูกพัน ให้การพิพากษาคดีนี้ต้องถือข้อเท็จจริง ดังที่ปรากฏในคำพิพากษาในคดีอาญาดังกล่าว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1674/2512 จำเลยอ้างมาในฎีกาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่วินิจฉัยไม่ ตรงกับคดีนี้ ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยต่อไปว่า โจทก์มี สิทธิขอให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินและอาคารตึกแถวพิพาทห้ามจำเลย เกี่ยวข้องหรือไม่ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงในคดีฟังได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายดังที่ ศาลฎีกาวินิจฉัยมาแล้ว โจทก์ย่อมมีสิทธิบังคับให้จำเลยส่งมอบที่ดินพิพาทส่วนที่ตนถือกรรมสิทธิ์ แทนผู้ตายแก่กองมรดกได้ แต่เมื่อจำเลยเป็นทายาทของผู้ตายคนหนึ่งซึ่งยังมีสิทธิรับมรดก ตามส่วนเช่นเดียวกับทายาทคนอื่น จำเลยย่อมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทร่วมกับทายาทอื่นและ มีอำนาจใช้สอยที่ดินพิพาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1360 ประกอบมาตรา 1336 จนกว่าจะมีการแบ่งกันเสร็จสิ้น โจทก์จึงมีสิทธิเพียงบังคับให้จำเลยจดทะเบียนโอนที่ดิน พิพาทให้กลับคืนแก่กองมรดกของผู้ตายเท่านั้น หากอาจให้ขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาทเสียเลย ไม่ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินและอาคาร ตึกแถวพิพาทห้ามจำเลยเกี่ยวข้องด้วยนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาจำเลยต่อไปว่า คดีขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่า กำหนดอายุความมรดก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 ที่บัญญัติห้ามมิให้ฟ้องคดีมรดกเมื่อพ้น กำหนดหนึ่งปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตาย หรือนับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมได้รู้หรือควรได้รู้ถึง ความตายของเจ้ามรดก นั้น ใช้บังคับสำหรับกรณีที่ทายาทฟ้องเรียกร้องทรัพย์สินมรดกจากทายาทที่ ครอบครองทรัพย์สินมรดกซึ่งยังมีได้แบ่งปันกัน แต่คดีนี้โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกฟ้องคดีนี้เพื่อ ขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อในโฉนดที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดกของนาย ล. เพื่อแบ่งให้ แก่ผู้เป็นทายาททุกคนซึ่งมีสิทธิได้รับมรดกต่อไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1336 กรณีดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเรื่องอายุความในการติดตามเอาทรัพย์สินคืน จะนำอายุความ มรดก 1 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับไม่ได้ ฟ้อง โจทก์ไม่ขาดอายุความ ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยต่อไปว่า โจทก์ต้องแบ่งที่ดินและอาคารตึกแถวพิพาทหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลย จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อในโฉนดที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดกของนาย ล. เพื่อจัดการแบ่งให้แก่ทายาทผู้ มีสิทธิรับมรดกของนาย ล. เจ้ามรดกต่อไป จำเลยให้การต่อสู้ว่า ที่ดินพิพาทไม่ใช่ทรัพย์สินมรดกของ นาย ล. และคดีขาดอายุความ ฎีกาของจำเลยข้อนี้เป็นข้ออ้างที่จำเลยไม่ได้ให้การไว้และไม่ได้

ฟ้องแย้งทั้งเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับฟ้องเดิม เป็นการฎีกานอกฟ้องนอกประเด็นข้อพิพาท ทั้งมิใช่ข้อที่
ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ และไม่เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับ
ความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงไม่เป็นสาระแก่คดี ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 (เดิม) ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลย
ข้อสุดท้ายว่า โจทก์มีอำนาจเรียกให้จำเลยโอนที่ดินพิพาทเข้ากองมรดกของนาย ล. เพราะนิติกรรม
ซื้อขายที่ดินพิพาทของนาย ล. ซึ่งเป็นคนต่างด้าวมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดย
กฎหมายและตกเป็นโมฆะหรือไม่ และโจทก์ต้องจำแนยที่ดินพิพาทตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์
ภาค 1 หรือไม่ เห็นว่า แม้ขณะทำสัญญาซื้อขายที่ดินพิพาทนาย ล. ผู้ตายเป็นคนต่างด้าวแล้วให้
จำเลยเป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์แทน ถือได้ว่าเป็นการได้ที่ดินพิพาทมาโดยไม่ชอบด้วย
ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 86 แต่การได้ที่ดินพิพาทมาก็หาใช้จะไม่มีผลใด ๆ เสียเลย
เพราะนาย ล. ยังมีสิทธิได้รับผลตามบทบัญญัติมาตรา 94 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในอันที่จะ
จัดการจำแนยที่ดินพิพาทนั้นได้ภายในเวลาที่อธิบดีกรมที่ดินกำหนด หรืออธิบดีกรมที่ดินอาจ
จำแนยที่ดินนั้นได้ กรณีต้องถือว่าตราบไต่ผู้ตายหรืออธิบดีกรมที่ดินยังไม่ได้จำแนยที่ดินพิพาท
ที่ดินพิพาทจึงยังเป็นของผู้ตาย เมื่อผู้ตายถึงแก่ความตาย ที่ดินพิพาทย่อมเป็นทรัพย์มรดกของ
ผู้ตาย โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกจึงมีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์
ที่ดินพิพาทแก่โจทก์หรือนำไปจำแนยตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 94 แล้วนำเงินมา
แบ่งปันแก่ทายาทได้ และที่จำเลยฎีกาว่า ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไม่มีอำนาจบังคับให้โจทก์ขายที่ดิน
พิพาทนั้น แม้โจทก์ไม่ฎีกาในปัญหาข้อนี้ แต่เมื่อคำพิพากษาดังกล่าวกระทบถึงสิทธิของจำเลยใน
ที่ดินพิพาท จำเลยจึงเป็นคู่ความที่เกี่ยวข้องมีสิทธิยกขึ้นฎีกาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง มาตรา 249 วรรคสอง (เดิม) คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ดังกล่าวเป็นการบังคับ
โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกให้ขายที่ดินพิพาทของผู้ตายซึ่งเป็นคนต่างด้าวตามประมวลกฎหมาย
ที่ดิน มาตรา 94 และกรณีที่ดินพิพาทตกทอดแก่ทายาทโดยทางมรดกนั้นถือไม่ได้ว่าเป็นการ
จำแนยที่ดินตามเจตนารมณ์ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 94 เมื่อต้องจำแนยที่ดินดังกล่าวจึง
เป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่ผู้ตายมีอยู่ขณะถึงแก่ความตายย่อมเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทของ
ผู้ตายด้วยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1599, 1600 และเป็นหน้าที่อย่างหนึ่ง
ของโจทก์ในฐานะเป็นผู้จัดการมรดกในอันต้องดำเนินการเพื่อแบ่งปันทรัพย์มรดก ตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1719 ประกอบกับบทบัญญัติตามประมวลกฎหมาย
ที่ดิน มาตรา 94 เป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินของคนต่างด้าวและเป็น
ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลจึงมีอำนาจพิพากษาบังคับให้เป็นไป
ตามกฎหมายนี้ได้ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ส่วนนี้จึงชอบแล้ว ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น
เช่นกัน พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำขอของโจทก์ที่ขอให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไป
จากที่ดินพิพาทและสิ่งปลูกสร้างและห้ามเข้ามาเกี่ยวข้องอีกต่อไป นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตาม
คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาแทนโจทก์ โดยกำหนด
ค่าทนายความ 50,000 บาท (วัฒนา วิทกุล-สราวุธ ศิริภาณุรักษ์-สุรพล เอี่ยมอริคม) ศาลจังหวัด
สมุทรปราการ - นายฤกษ์ชัย เพชรมณีศาลอุทธรณ์ภาค 1 - นายชวลิต อิศรเดชแหล่งที่มากองผู้ช่วย
ผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกหมายเลขคดีดำศาลฎีกาพ.101/2562หมายเลขคดีดำศาลชั้นต้น
หมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้นหมายเหตุคำพิพากษา: โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลย
จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 6912 และ 6941 ให้แก่กองมรดกของผู้ตาย โดย

ให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมการโอน ถ้าจำเลยไม่ไปจดทะเบียนโอน ขอให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการจดทะเบียนของจำเลย หากไม่สามารถจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทได้ ให้จำเลยชดใช้เงิน 200,000,000 บาท แก่กองมรดกของผู้ตายพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทและอาคารเลขที่ 12 ห้ามมิให้จำเลยและบริวารเข้ามาเกี่ยวข้องอีก กับให้มีคำสั่งกำจัดมิให้จำเลยรับมรดกทั้งหมดของผู้ตาย จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์และจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษากลับ ให้จำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 6912 และ 6941 มาเป็นชื่อโจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดก หากจำเลยไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการจดทะเบียนของจำเลยและให้โจทก์จำหน่ายที่ดินพิพาทภายในเวลาที่อธิบดีกรมที่ดินกำหนดเพื่อนำเงินมาแบ่งปันแก่ทายาท หากไม่ปฏิบัติตามให้อธิบดีกรมที่ดินมีอำนาจจำหน่ายที่ดินนั้นได้ตามกฎหมาย โดยให้โจทก์ซึ่งถือกรรมสิทธิ์ไปจดทะเบียนโอนจำหน่ายให้ หากไม่ไปให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการจดทะเบียนของโจทก์ ให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทและสิ่งปลูกสร้างและห้ามเข้ามาเกี่ยวข้องอีกต่อไป คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ จำเลยฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้เถียงกันรับฟังได้เป็นยุติว่า นาย ล. ผู้ตายเป็นคนต่างด้าวสัญชาติจีนได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ผู้ตายอยู่กินฉันสามีภริยากับนางเตยง มีบุตรด้วยกัน 10 คน คือ โจทก์ จำเลย นางมัทนา นางสาวเปรมจิต นางเยาวลักษณ์ นายวันชัย นายประยุทธ นางสุมาลี นายประเสริฐ และนายแสงชัย ผู้ตายให้การรับรองว่าทุกคนเป็นบุตร ผู้ตายประกอบอาชีพค้าขายวัสดุก่อสร้างภายใต้ชื่อร้าน ฉ. โดยเขาที่ดินของผู้อื่นในการประกอบกิจการค้าและอยู่อาศัย บุตรทุกคนของผู้ตายพักอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันเพื่อช่วยเหลือดูแลกันทั้งในกิจการค้าขาย งานบ้านและเรื่องส่วนตัวโดยผู้ตายเป็นผู้มีอำนาจจัดการแต่ผู้เดียวรวมทั้งนำรายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวและให้ค่าตอบแทนของบุตรแต่ละคน เมื่อปี 2507 นางเตยงถึงแก่ความตาย ผู้ตายได้ภริยาคนใหม่ชื่อนางทองใบ และมีบุตรด้วยกัน 1 คน คือนายสุขชัย แต่ผู้ตายก็ยังประกอบกิจการค้าขายในลักษณะเป็นกงสีต่อไปเช่นเดิม ผู้ตายส่งจำเลยไปเรียนในต่างประเทศแต่ภายหลังจำเลยได้กลับมาช่วยเหลือในกิจการค้าของผู้ตายด้วย ต่อมาในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2518 ผู้ตายก่อตั้งและจดทะเบียนเป็นบริษัท ฉ. เพื่อค้าขายวัสดุก่อสร้างและผลิตอิฐบล็อกจำหน่ายต่อเนื่องจากร้าน ฉ. วันที่ 28 พฤษภาคม 2519 จำเลยและนายวันชัยลงลายมือชื่อทำสัญญาและจดทะเบียนซื้อขายที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 6912 และ 6941 ซึ่งติดต่อกันเป็นแปลงเดียวกันมีเนื้อที่รวม 11 ไร่เศษ จากนางชื่นสุข โดยมีชื่อจำเลยและนายวันชัยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมกัน หลังจากนั้นโจทก์ จำเลย และพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันรวม 7 คน ได้เข้าชื่อเป็นผู้เริ่มก่อการตั้งบริษัท ค. และมีชื่อเป็นผู้ถือหุ้นจนบริษัทได้รับจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2520 และมีการปลูกสร้างตึก 4 ชั้น ในที่ดินพิพาทเป็นบ้านเลขที่ 12 ใช้เป็นที่ทำการของบริษัท ค. ต่อมาในวันที่ 2 ตุลาคม 2542 ผู้ตายถึงแก่ความตาย โจทก์ยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย โดยระบุว่าที่ดินพิพาท พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย ศาลมีคำสั่งลงวันที่ 11 กันยายน 2543 ตั้งโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกมีหนังสือบอกกล่าวทายาททุกคนให้ส่งมอบทรัพย์สินมรดกของผู้ตายที่แต่ละคนครอบครองซึ่งรวมทั้งที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่กองมรดกเพื่อจัดการแบ่งปันแก่ทายาท นายวันชัยแสดงเจตนาส่งมอบที่ดินพิพาทพร้อมผลประโยชน์ในที่ดินคืนแก่กองมรดก แต่จำเลย

ปฏิเสธไม่ยอมส่งมอบให้ โจทก์ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ขอให้หมายเรียกจำเลยมาสอบ
ถามถึงสาเหตุที่ไม่ส่งมอบทรัพย์สินมรดก แต่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้มีคำสั่งยกคำร้อง โจทก์อุทธรณ์
ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาลงวันที่ 6 ธันวาคม 2545 พิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นใน
คดีดังกล่าวออกหมายเรียกจำเลยมาสอบถามตามคำร้องของโจทก์ลงวันที่ 5 กันยายน 2544
เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2545 ก่อนศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาดังกล่าว โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของผู้ตาย
ได้ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลแขวงสมุทรปราการเป็นคดีอาญาข้อหาภัยยก ตามสำนวนคดีอาญา
หมายเลขดำที่ 4430/2545 ซึ่งต่อมาเป็นคดีหมายเลขแดงที่ 5172/2547 โดยกล่าวหาว่า เมื่อวันที่
8 กรกฎาคม 2545 จำเลยเปิดบังเอาที่ดินพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายเป็นของตนเองหรือ
ของผู้อื่นโดยทุจริต ศาลแขวงสมุทรปราการพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้อง โจทก์และจำเลย
อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่ากรณีเป็นการโต้แย้งกันในทางแพ่งเกี่ยวกับ
กรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาท พยานหลักฐานของโจทก์ไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ตามฟ้อง ตาม
คำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ 5121/2549 โจทก์ฎีกา ศาลฎีกามีคำสั่งที่ 7411/2554 โดยวินิจฉัย
ว่า ฎีกาของโจทก์ที่ว่า พยานหลักฐานโจทก์ฟังได้ว่าจำเลยกระทำความผิดฐานภัยยกตามฟ้อง
เป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงซึ่งศาลล่างได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงดังกล่าว โดยชอบด้วยเหตุผลแล้วและ
ไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยของศาลล่าง ฎีกาของโจทก์จึงไม่เป็นสาระอันควรแก่
การพิจารณา ศาลฎีกาไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2550 มาตรา 219 วรรคสอง และพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 23 วรรคหนึ่ง
ศาลแขวงสมุทรปราการ อ่านคำสั่งศาลฎีกาให้คู่ความฟังในวันที่ 6 มีนาคม 2555 คดีอาญา
หมายเลขแดงที่ 5172/2547 ของศาลแขวงสมุทรปราการจึงถึงที่สุด โจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดี
นี้เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยในปัญหาข้อกฎหมายว่า
ในการพิพากษาคดีนี้ศาลต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีอาญาหมายเลขแดงที่
5172/1547 ของศาลแขวงสมุทรปราการ ซึ่งถึงที่สุดแล้วหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้กับคดีอาญาหมายเลข
แดงที่ 5172/2547 ของศาลแขวงสมุทรปราการซึ่งโจทก์ฟ้องจำเลยกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐาน
ภัยยกทรัพย์สินมรดกที่ดินพิพาท มีประเด็นเป็นเรื่องเดียวกัน คือ ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกของ
ผู้ตายหรือเป็นของจำเลย และคดีอาญาดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว กรณีจึงเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับ
คดีอาญา ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46 บัญญัติว่า ในการพิพากษา
คดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ซึ่งข้อเท็จจริงใน
คดีอาญาที่คดีแพ่งจะต้องถือตามนั้น ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่วินิจฉัยไว้ในคดีอาญาแล้ว คดีส่วนอาญา
ดังกล่าวถึงที่สุดโดยศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่า คำเบิกความของนายวันชัยพยานโจทก์เป็นพิรุธ
ทำให้ไม่น่าเชื่อถือ เมื่อจำเลยให้การปฏิเสธและนำสืบว่าที่ดินพิพาทเป็นของจำเลยแต่เพียงผู้เดียว
ตามรูปคดีจึงเป็นการโต้แย้งกันในทางแพ่งเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาททั้งสองแปลง ซึ่งมี
ผู้เกี่ยวข้องอีกหลายฝ่าย รวมทั้งผู้ถือหุ้นในบริษัท ฉ. พยานหลักฐานโจทก์จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้
ตามฟ้อง จึงเท่ากับว่าคดีดังกล่าวศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่า พยานหลักฐานโจทก์รับฟังลงโทษ
จำเลยไม่ได้เท่านั้น ยังไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแน่นอนว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายหรือของ
จำเลย จึงรับฟังเป็นยุติในคดีนี้ไม่ได้ว่าที่ดินพิพาทไม่ได้เป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย จึงไม่ผูกพัน
ให้การพิพากษาคดีนี้ต้องถือข้อเท็จจริง ดังที่ปรากฏในคำพิพากษาในคดีอาญาดังกล่าว
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1674/2512 จำเลยอ้างมาในฎีกาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่วินิจฉัยไม่
ตรงกับคดีนี้ ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยต่อไปว่า โจทก์มี

สิทธิขอให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินและอาคารตึกแถวพิพาทห้ามจำเลย
เกี่ยวข้องได้หรือไม่ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงในคดีฟังได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายดังที่
ศาลฎีกาวินิจฉัยมาแล้ว โจทก์ย่อมมีสิทธิบังคับให้จำเลยส่งมอบที่ดินพิพาทส่วนที่ตนถือกรรมสิทธิ์
แทนผู้ตายแก่กองมรดกได้ แต่เมื่อจำเลยเป็นทายาทของผู้ตายคนหนึ่งซึ่งยังมีสิทธิรับมรดก
ตามส่วนเช่นเดียวกับทายาทคนอื่น จำเลยย่อมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทร่วมกับทายาทอื่นและ
มีอำนาจใช้สอยที่ดินพิพาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1360 ประกอบมาตรา
1336 จนกว่าจะมีการแบ่งกันเสร็จสิ้น โจทก์จึงมีสิทธิเพียงบังคับให้จำเลยจดทะเบียนโอนที่ดิน
พิพาทให้กลับคืนแก่กองมรดกของผู้ตายเท่านั้น หากอาจให้ขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาทเสียเลย
ไม่ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินและอาคาร
ตึกแถวพิพาทห้ามจำเลยเกี่ยวข้องด้วยนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังขึ้น
ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาจำเลยต่อไปว่า คดีขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่า กำหนดอายุความมรดก
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 ที่บัญญัติห้ามมิให้ฟ้องคดีมรดกเมื่อพ้น
กำหนดหนึ่งปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตาย หรือนับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมารู้หรือควรารู้ถึง
ความตายของเจ้ามรดก นั้น ใช้บังคับสำหรับกรณีที่ทายาทฟ้องเรียกร้องทรัพย์สินมรดกจากทายาทที่
ครอบครองทรัพย์สินมรดกซึ่งยังมีได้แบ่งปันกัน แต่คดีนี้โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกฟ้องคดีนี้เพื่อ
ขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อในโฉนดที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดกของนาย ล. เพื่อแบ่งให้
แก่ผู้เป็นทายาททุกคนซึ่งมีสิทธิได้รับมรดกต่อไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา
1336 กรณีดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเรื่องอายุความในการติดตามเอาทรัพย์สินคืน จะนำอายุความ
มรดก 1 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับไม่ได้ ฟ้อง
โจทก์ไม่ขาดอายุความ ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยต่อไปว่า
โจทก์ต้องแบ่งที่ดินและอาคารตึกแถวพิพาทหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลย
จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อในโฉนดที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดกของนาย ล. เพื่อจัดการแบ่งให้แก่ทายาทผู้
มีสิทธิรับมรดกของนาย ล. เจ้ามรดกต่อไป จำเลยให้การต่อสู้ว่า ที่ดินพิพาทไม่ใช่ทรัพย์สินมรดกของ
นาย ล. และคดีขาดอายุความ ฎีกาของจำเลยข้อนี้เป็นข้ออ้างที่จำเลยไม่ได้ให้การไว้และไม่ได้
ฟ้องแย้งทั้งเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับฟ้องเดิม เป็นการฎีกานอกฟ้องนอกประเด็นข้อพิพาท ทั้งมิใช่ข้อที่
ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ และไม่เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับ
ความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงไม่เป็นสาระแก่คดี ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 (เดิม) ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลย
ข้อสุดท้ายว่า โจทก์มีอำนาจเรียกให้จำเลยโอนที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดกของนาย ล. เพราะนิติกรรม
ซื้อขายที่ดินพิพาทของนาย ล. ซึ่งเป็นคนต่างด้าวมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามขัดแจ้งโดย
กฎหมายและตกเป็นโมฆะหรือไม่ และโจทก์ต้องจำนำที่ดินพิพาทตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์
ภาค 1 หรือไม่ เห็นว่า แม้ขณะทำสัญญาซื้อขายที่ดินพิพาทนาย ล. ผู้ตายเป็นคนต่างด้าวแล้วให้
จำเลยเป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์แทน ถือได้ว่าเป็นการได้ที่ดินพิพาทมาโดยไม่ชอบด้วย
ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 86 แต่การได้ที่ดินพิพาทมาก็หาใช้จะไม่มีผลใด ๆ เสียเลย
เพราะนาย ล. ยังมีสิทธิได้รับผลตามบทบัญญัติมาตรา 94 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในอันที่จะ
จัดการจำนำที่ดินพิพาทนั้นได้ภายในเวลาที่อธิบดีกรมที่ดินกำหนด หรืออธิบดีกรมที่ดินอาจ
จำนำที่ดินนั้นได้ กรณีต้องถือว่าตราใบที่ผู้ตายหรืออธิบดีกรมที่ดินยังไม่ได้จำนำที่ดินพิพาท
ที่ดินพิพาทจึงยังเป็นของผู้ตาย เมื่อผู้ตายถึงแก่ความตาย ที่ดินพิพาทย่อมเป็นทรัพย์สินมรดกของ

ผู้ตาย โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกจึงมีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทแก่โจทก์หรือนำไปจำหน่ายตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 94 แล้วนำเงินมาแบ่งปันแก่ทายาทได้ และที่จำเลยฎีกาว่า ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไม่มีอำนาจบังคับให้โจทก์ขายที่ดินพิพาทนั้น แม้โจทก์ไม่ฎีกาในปัญหาข้อนี้ แต่เมื่อคำพิพากษาดังกล่าวกระทบถึงสิทธิของจำเลยในที่ดินพิพาท จำเลยจึงเป็นคู่ความที่เกี่ยวข้องมีสิทธิยกขึ้นฎีกาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคสอง (เดิม) คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ดังกล่าวเป็นการบังคับโจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกให้ขายที่ดินพิพาทของผู้ตายซึ่งเป็นคนต่างด้าวตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 94 และกรณีที่ที่ดินพิพาทตกทอดแก่ทายาทโดยทางมรดกนั้นถือไม่ได้ว่าเป็นการจำหน่ายที่ดินตามเจตนารมณ์ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 94 เมื่อต้องจำหน่ายที่ดินดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่ผู้ตายมีอยู่ขณะถึงแก่ความตายย่อมเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทของผู้ตายด้วยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1599, 1600 และเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของโจทก์ในฐานะเป็นผู้จัดการมรดกในอันต้องดำเนินการเพื่อแบ่งปันทรัพย์มรดก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1719 ประกอบกับบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 94 เป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินของคนต่างด้าวและเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลจึงมีอำนาจพิพากษาบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายนี้ได้ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ส่วนนี้จึงชอบแล้ว ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้นเช่นกัน พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำขอของโจทก์ที่ขอให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทและสิ่งปลูกสร้างและห้ามเข้ามาเกี่ยวข้องอีกต่อไป นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 50,000 บาท อนุญาตฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1180/2563 นาย ว. ในฐานะผู้จัดการมรดกของนาย ล. โจทก์ นาย ก. จำเลย ป.พ.พ. ม. 1336, ม. 1360, ม. 1600, ม. 1754 ป.วิ.อ. ม. 46 ป.ที่ดิน ม. 86, ม. 94 คดีนี้กับคดีอาญามาตราเลขแดงที่ 5172/2547 ของศาลแขวงสมุทรปราการซึ่งโจทก์ฟ้องจำเลยกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานยักยอกทรัพย์มรดกที่ดินพิพาท มีประเด็นเป็นเรื่องเดียวกัน คือ ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายหรือเป็นของจำเลย และคดีอาญาดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว กรณีจึงเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ซึ่งตาม ป.วิ.อ. มาตรา 46 บัญญัติว่า ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ซึ่งข้อเท็จจริงในคดีอาญาที่คดีแพ่งจะต้องถือตามนั้น ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่วินิจฉัยไว้ในคดีอาญาแล้ว คดีดังกล่าวศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่า พยานหลักฐานโจทก์รับฟังลงโทษจำเลยไม่ได้เท่านั้น ยังไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแน่นอนว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายหรือของจำเลย จึงรับฟังเป็นยุติในคดีนี้ไม่ได้ว่าที่ดินพิพาทไม่ได้เป็นทรัพย์มรดกของผู้ตาย จึงไม่ผูกพันให้การพิพากษาคดีนี้ต้องถือข้อเท็จจริงดังที่ปรากฏในคำพิพากษาในคดีอาญาดังกล่าวเมื่อที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตาย โจทก์ย่อมมีสิทธิบังคับให้จำเลยส่งมอบที่ดินพิพาทส่วนที่ตนถือกรรมสิทธิ์แทนผู้ตายแก่กองมรดกได้ แต่เมื่อจำเลยเป็นทายาทของผู้ตายคนหนึ่งซึ่งยังมีสิทธิรับมรดกตามส่วนเช่นเดียวกับทายาทคนอื่น จำเลยย่อมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทร่วมกับทายาทอื่นและมีอำนาจใช้สอยที่ดินพิพาทตาม ป.พ.พ. มาตรา 1360 ประกอบมาตรา 1336 จนกว่าจะมีการแบ่งกันเสร็จสิ้น โจทก์จึงมีสิทธิเพียงบังคับให้จำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้กลับคืนกองมรดกของผู้ตายเท่านั้น หากอาจให้ขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาทเสียเลยไม่ กำหนดอายุความมรดกตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 ที่บัญญัติห้ามมิให้ฟ้องคดี

มรดกเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เจ้ามรดกตาย หรือนับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมได้รู้หรือควรรู้ถึง ความตายของเจ้ามรดกนั้น ใช้บังคับสำหรับกรณีที่ทายาทฟ้องเรียกทรัพย์มรดกจากทายาทที่ ครอบครองทรัพย์มรดกซึ่งยังมีได้แบ่งปันกัน แต่คดีนี้โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกฟ้องคดีนี้เพื่อ ขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อในโฉนดที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดกของผู้ตายเพื่อแบ่งให้ แก่ผู้เป็นทายาททุกคนซึ่งมีสิทธิได้รับมรดกต่อไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 1336 กรณีดังกล่าวไม่มี บทบัญญัติเรื่องอายุความในการติดตามเอาทรัพย์สินคืน จะนำอายุความมรดก 1 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับไม่ได้ ฟ้องโจทก์ไม่ขาดอายุความ จำเลยฎีกาว่าโจทก์ต้องแบ่ง ที่ดินและอาคารติดแก่วิพาทหรือไม่ แต่โจทก์ฟ้องคดีนี้ขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อใน โฉนดที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดก เพื่อจัดการแบ่งมรดกให้แก่ทายาทผู้มีสิทธิรับมรดกต่อไป จำเลย ให้การต่อสู้ว่าที่ดินพิพาทไม่ใช่ทรัพย์มรดกและคดีขาดอายุความ ฎีกาของจำเลยข้อนี้เป็นข้ออ้างที่ จำเลยไม่ได้ให้การไว้และไม่ได้ฟ้องแย้งทั้งเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับฟ้องเดิม เป็นการฎีกานอกฟ้อง นอกประเด็นข้อพิพาท ทั้งมิใช่ข้อที่โต้แย้งกันว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์และไม่เป็น ข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงไม่เป็นสาระแก่คดี ศาลฎีกาไม่รับ วินิจฉัย ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 249 (เดิม) แม้ขณะทำสัญญาซื้อขายที่ดินพิพาทผู้ตายเป็นคนต่างด้าว แล้วให้จำเลยเป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์แทน ถือได้ว่าเป็นการได้ที่ดินพิพาทมาโดยไม่ชอบด้วย ป.ที่ดิน มาตรา 86 แต่การได้ที่ดินพิพาทมาก็หาใช้จะไม่มีผลใด ๆ เสียเลย เพราะผู้ตายยังมีสิทธิ ได้รับผลตามบทบัญญัติมาตรา 94 แห่ง ป.ที่ดิน ในอันที่จะจัดการจำหน่ายที่ดินพิพาทนั้นได้ภายใน เวลาที่อธิบดีกรมที่ดินกำหนด หรืออธิบดีกรมที่ดินอาจจำหน่ายที่ดินนั้นได้ กรณีต้องถือว่าตราบโดที่ ผู้ตายหรืออธิบดีกรมที่ดินยังไม่ได้จำหน่ายที่ดินพิพาท ที่ดินพิพาทจึงยังเป็นของผู้ตาย เมื่อผู้ตายถึง แก่ความตาย ที่ดินพิพาทย่อมเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตาย โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกจึงมีอำนาจ ฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทแก่โจทก์หรือนำไปจำหน่ายตาม ป.ที่ดิน มาตรา 94 แล้วนำเงินมาแบ่งแก่ทายาทได้ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 เป็นการบังคับ โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกให้ขายที่ดินพิพาทของผู้ตายซึ่งเป็นคนต่างด้าวตาม ป.ที่ดิน มาตรา 94 และกรณีที่ดินพิพาทตกทอดแก่ทายาทโดยทางมรดกนั้น ถือไม่ได้ว่าเป็นการจำหน่ายที่ดินตาม เจตนารมณ์ ป.ที่ดิน มาตรา 94 เมื่อต้องจำหน่ายที่ดินดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่ผู้ตายมี อยู่ขณะถึงแก่ความตายย่อมเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทของผู้ตายด้วยตาม ป.พ.พ. มาตรา 1599, 1600 และเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของโจทก์ในฐานะเป็นผู้จัดการมรดกในอันต้องดำเนินการเพื่อ แบ่งปันทรัพย์มรดกตาม ป.พ.พ. มาตรา 1719 ประกอบกับบทบัญญัติตาม ป.ที่ดิน มาตรา 94 เป็น กฎหมายที่จำกัดสิทธิการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินของคนต่างด้าวและเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลจึงมีอำนาจพิพากษาบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายนี้ได้ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ส่วนนี้จึงชอบแล้ว โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลย จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 6912 และ 6941 ให้แก่กองมรดกของผู้ตาย โดย ให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมการโอน ถ้าจำเลยไม่ไปจดทะเบียนโอน ขอให้ถือเอาคำพิพากษา แทนการแสดงเจตนาของจำเลย หากไม่สามารถจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทได้ ให้จำเลยชดใช้เงิน 200,000,000 บาท แก่กองมรดกของผู้ตายพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทและ อาคารเลขที่ 12 ห้ามมิให้จำเลยและบริวารเข้ามาเกี่ยวข้องอีก กับให้มีคำสั่งกำจัดมิให้จำเลย รับมรดกทั้งหมดของผู้ตาย จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์และจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษากลับ ให้จำเลย จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 6912 และ 6941 มาเป็นชื่อโจทก์ในฐานะ ผู้จัดการมรดก หากจำเลยไม่ดำเนินการให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยและ ให้โจทก์จำหน่ายที่ดินพิพาทภายในเวลาที่อธิบดีกรมที่ดินกำหนดเพื่อนำเงินมาแบ่งปันแก่ทายาท หากไม่ปฏิบัติตามให้อธิบดีกรมที่ดินมีอำนาจจำหน่ายที่ดินนั้นได้ตามกฎหมาย โดยให้โจทก์ซึ่งถือ กรรมสิทธิ์ไปจดทะเบียนโอนจำหน่ายให้ หากไม่ไปให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของ โจทก์ ให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทและสิ่งปลูกสร้างและห้ามเข้ามา เกี่ยวข้องอีกต่อไป คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ จำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้เถียงกันรับฟังได้เป็นยุติว่า นาย ล. ผู้ตายเป็น คนต่างด้าวสัญชาติจีนได้รับอนุญาตให้พำนักอยู่ในประเทศไทย ผู้ตายอยู่กินฉันสามีภริยากับนาง เตียง มีบุตรด้วยกัน 10 คน คือ โจทก์ จำเลย นางมัทนา นางสาวเปรมจิต นางเยาวลักษณ์ นายวันชัย นายประยุทธ นางสุมาลี นายประเสริฐ และนายแสงชัย ผู้ตายให้การรับรองว่าทุกคนเป็น บุตร ผู้ตายประกอบอาชีพค้าขายวัสดุก่อสร้างภายใต้ชื่อร้าน ฉ. โดยเช่าที่ดินของผู้อื่นในการ ประกอบกิจการค้าและอยู่อาศัย บุตรทุกคนของผู้ตายพักอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันเพื่อช่วยเหลือ ดูแลกันทั้งในกิจการค้าขาย งานบ้านและเรื่องส่วนตัวโดยผู้ตายเป็นผู้มีอำนาจจัดการแต่ผู้เดียว รวมทั้งนำรายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวและให้ค่าตอบแทนของบุตรแต่ละคน เมื่อปี 2507 นางเตียงถึงแก่ความตาย ผู้ตายได้ภริยาคนใหม่ชื่อนางทองใบ และมีบุตรด้วยกัน 1 คน คือนายสุขชัย แต่ผู้ตายก็ยังประกอบกิจการค้าขายในลักษณะเป็นกงสีต่อไปเช่นเดิม ผู้ตายส่งจำเลยไปเรียนใน ต่างประเทศแต่ภายหลังจำเลยได้กลับมาช่วยเหลือในกิจการค้าของผู้ตายด้วย ต่อมาในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2518 ผู้ตายก่อตั้งและจดทะเบียนเป็นบริษัท ฉ. เพื่อค้าขายวัสดุก่อสร้างและผลิตอิฐ บล็อกจำหน่ายต่อเนื่องจากร้าน ฉ. วันที่ 28 พฤษภาคม 2519 จำเลยและนายวันชัยลงลายมือชื่อ ทำสัญญาและจดทะเบียนซื้อขายที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 6912 และ 6941 ซึ่งติดต่อกันเป็นแปลง เดียวกันมีเนื้อที่รวม 11 ไร่เศษ จากนั้นวันชัย โดยมิชื่อจำเลยและนายวันชัยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ร่วมกัน หลังจากนั้นโจทก์ จำเลย และพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันรวม 7 คน ได้เข้าชื่อเป็นผู้เริ่ม ก่อการตั้งบริษัท ค. และมีชื่อเป็นผู้ถือหุ้นจนบริษัทได้รับจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2520 และมีการปลูกสร้างตึก 4 ชั้น ในที่ดินพิพาทเป็นบ้านเลขที่ 12 ใช้เป็นที่ทำการของ บริษัท ค. ต่อมาในวันที่ 2 ตุลาคม 2542 ผู้ตายถึงแก่ความตาย โจทก์ยื่นคำร้องขอเป็น ผู้จัดการมรดกของผู้ตาย โดยระบุว่าที่ดินพิพาท พร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย ศาล มีคำสั่งลงวันที่ 11 กันยายน 2543 ตั้งโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย โจทก์ในฐานะ ผู้จัดการมรดกมีหนังสือบอกกล่าวทายาททุกคนให้ส่งมอบทรัพย์สินมรดกของผู้ตายที่แต่ละคน ครอบครองซึ่งรวมทั้งที่ดินพิพาทพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้แก่กองมรดกเพื่อจัดการแบ่งปันแก่ทายาท นายวันชัยแสดงเจตนาส่งมอบที่ดินพิพาทพร้อมผลประโยชน์ในที่ดินคืนแก่กองมรดก แต่จำเลย ปฏิเสธไม่ยอมส่งมอบให้ โจทก์ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ขอให้หมายเรียกจำเลยมาสอบ ถามถึงสาเหตุที่ไม่ส่งมอบทรัพย์สินมรดก แต่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้มีคำสั่งยกคำร้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาลงวันที่ 6 ธันวาคม 2545 พิพากษายกคำสั่งศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นใน คดีดังกล่าวออกหมายเรียกจำเลยมาสอบถามตามคำร้องของโจทก์ลงวันที่ 5 กันยายน 2544 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2545 ก่อนศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาดังกล่าว โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกของ ผู้ตายได้ยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลแขวงสมุทรปราการเป็นคดีอาญาข้อหาหยกยอม ตามสำนวนคดีอาญา

หมายเลขดำที่ 4430/2545 ซึ่งต่อมาเป็นคดีหมายเลขแดงที่ 5172/2547 โดยกล่าวหาว่า เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2545 จำเลยเปิดบังเอาที่ดินพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายเป็นของตนเองหรือของผู้อื่นโดยทุจริต ศาลแขวงสมุทรปราการพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้อง โจทก์และจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่ากรณีเป็นการโต้แย้งกันในทางแพ่งเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท พยานหลักฐานของโจทก์ไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ตามฟ้อง ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ 5121/2549 โจทก์ฎีกา ศาลฎีกามีคำสั่งที่ 7411/2554 โดยวินิจฉัยว่า ฎีกาของโจทก์ที่ว่า พยานหลักฐานโจทก์ฟังได้ว่าจำเลยกระทำความผิดฐานยกยอกตามฟ้องเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงซึ่งศาลล่างได้วินิจฉัยข้อเท็จจริงดังกล่าว โดยชอบด้วยเหตุผลแล้วและไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยของศาลล่าง ฎีกาของโจทก์จึงไม่เป็นสาระอันควรแก่การพิจารณา ศาลฎีกาไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 219 วรรคสอง และพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 23 วรรคหนึ่ง ศาลแขวงสมุทรปราการ อ่านคำสั่งศาลฎีกาให้คู่ความฟังในวันที่ 6 มีนาคม 2555 คดีอาญาหมายเลขแดงที่ 5172/2547 ของศาลแขวงสมุทรปราการจึงถึงที่สุด โจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยในปัญหาข้อกฎหมายว่าในการพิพากษาคดีนี้ศาลต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 5172/1547 ของศาลแขวงสมุทรปราการ ซึ่งถึงที่สุดแล้วหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้กับคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 5172/2547 ของศาลแขวงสมุทรปราการซึ่งโจทก์ฟ้องจำเลยกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานยกยอกทรัพย์สินมรดกที่ดินพิพาท มีประเด็นเป็นเรื่องเดียวกัน คือ ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายหรือเป็นของจำเลย และคดีอาญาดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว กรณีจึงเป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46 บัญญัติว่า ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ซึ่งข้อเท็จจริงในคดีอาญาที่คดีแพ่งจะต้องถือตามนั้น ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่วินิจฉัยไว้ในคดีอาญาแล้ว คดีส่วนอาญาดังกล่าวถึงที่สุดโดยศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่า คำเบิกความของนายวันชัยพยานโจทก์เป็นพิรุธทำให้ไม่น่าเชื่อถือ เมื่อจำเลยให้การปฏิเสธและนำสืบว่าที่ดินพิพาทเป็นของจำเลยแต่เพียงผู้เดียวตามรูปคดีจึงเป็นการโต้แย้งกันในทางแพ่งเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาททั้งสองแปลง ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องอีกหลายฝ่าย รวมทั้งผู้ถือหุ้นในบริษัท ณ. พยานหลักฐานโจทก์จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ตามฟ้อง จึงเท่ากับว่าคดีดังกล่าวศาลอุทธรณ์ภาค 1 วินิจฉัยว่า พยานหลักฐานโจทก์รับฟังลงโทษจำเลยไม่ได้เท่านั้น ยังไม่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแน่นอนว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายหรือของจำเลย จึงรับฟังเป็นยุติในคดีนี้ไม่ได้ว่าที่ดินพิพาทไม่ได้เป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย จึงไม่ผูกพันให้การพิพากษาคดีนี้ต้องถือข้อเท็จจริง ดังที่ปรากฏในคำพิพากษาในคดีอาญาดังกล่าว คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1674/2512 จำเลยอ้างมาในฎีกาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่วินิจฉัยไม่ตรงกับคดีนี้ ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยต่อไปว่า โจทก์มีสิทธิขอให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินและอาคารตึกแถวพิพาทห้ามจำเลยเกี่ยวข้องได้หรือไม่ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงในคดีฟังได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายดังที่ศาลฎีกาวินิจฉัยมาแล้ว โจทก์ย่อมมีสิทธิบังคับให้จำเลยส่งมอบที่ดินพิพาทส่วนที่ตนถือกรรมสิทธิ์แทนผู้ตายแก่กองมรดกได้ แต่เมื่อจำเลยเป็นทายาทของผู้ตายคนหนึ่งซึ่งยังมีสิทธิรับมรดกตามส่วนเช่นเดียวกับทายาทคนอื่น จำเลยย่อมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทร่วมกับทายาทอื่นและมีอำนาจใช้สอยที่ดินพิพาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1360 ประกอบมาตรา

1336 จนกว่าจะมีการแบ่งกันเสร็จสิ้น โจทก์จึงมีสิทธิเพียงบังคับให้จำเลยจดทะเบียนโอนที่ดินพิพาทให้กลับคืนแก่กองมรดกของผู้ตายเท่านั้น หากอาจให้ขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาทเสียเลย ไม่ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษาให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินและอาคารตึกแถวพิพาทห้ามจำเลยเกี่ยวข้องด้วยนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาจำเลยต่อไปว่า คดีขาดอายุความหรือไม่ เห็นว่า กำหนดอายุความมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 ที่บัญญัติห้ามมิให้ฟ้องคดีมรดกเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปี นับแต่เมื่อเจ้ามรดกตาย หรือนับแต่เมื่อทายาทโดยธรรมได้รู้หรือควรได้รู้ถึง ความตายของเจ้ามรดก นั้น ใช้บังคับสำหรับกรณีที่ทายาทฟ้องเรียกร้องทรัพย์สินมรดกจากทายาทที่ครอบครองทรัพย์สินมรดกซึ่งยังมีได้แบ่งปันกัน แต่คดีนี้โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกฟ้องคดีนี้เพื่อขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อในโฉนดที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดกของนาย ล. เพื่อแบ่งให้แก่ผู้เป็นทายาททุกคนซึ่งมีสิทธิได้รับมรดกต่อไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1336 กรณีดังกล่าวไม่มีบทบัญญัติเรื่องอายุความในการติดตามเอาทรัพย์สินคืน จะนำอายุความมรดก 1 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับไม่ได้ ฟ้องโจทก์ไม่ขาดอายุความ ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยต่อไปว่า โจทก์ต้องแบ่งที่ดินและอาคารตึกแถวพิพาทหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อในโฉนดที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดกของนาย ล. เพื่อจัดการแบ่งให้แก่ทายาทผู้ มีสิทธิรับมรดกของนาย ล. เจ้ามรดกต่อไป จำเลยให้การต่อสู้ว่า ที่ดินพิพาทไม่ใช่ทรัพย์สินมรดกของนาย ล. และคดีขาดอายุความ ฎีกาของจำเลยข้อนี้เป็นข้ออ้างที่จำเลยไม่ได้ให้การไว้และไม่ได้ฟ้องแย้งทั้งเป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับฟ้องเดิม เป็นการฎีกานอกฟ้องนอกประเด็นข้อพิพาท ทั้งมิใช่ข้อที่โต้แย้งกันว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ และไม่เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับ ความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงไม่เป็นสาระแก่คดี ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 (เดิม) ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลย ข้อสุดท้ายว่า โจทก์มีอำนาจเรียกให้จำเลยโอนที่ดินพิพาทเข้าสู่กองมรดกของนาย ล. เพราะนิติกรรมซื้อขายที่ดินพิพาทของนาย ล. ซึ่งเป็นคนต่างด้าวมีวัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามขัดแย้งโดยกฎหมายและตกเป็นโมฆะหรือไม่ และโจทก์ต้องจำหน่ายที่ดินพิพาทตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 หรือไม่ เห็นว่า แม้จะหาสัญญาซื้อขายที่ดินพิพาทนาย ล. ผู้ตายเป็นคนต่างด้าวแล้วให้ จำเลยเป็นผู้มีชื่อถือกรรมสิทธิ์แทน ถือได้ว่าเป็นการได้ที่ดินพิพาทมาโดยไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 86 แต่การได้ที่ดินพิพาทมาก็หาใช้จะไม่มีผลใด ๆ เสียเลย เพราะนาย ล. ยังมีสิทธิได้รับผลตามบทบัญญัติมาตรา 94 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในอันที่จะจัดการจำหน่ายที่ดินพิพาทนั้นได้ภายในเวลาที่อธิบดีกรมที่ดินกำหนด หรืออธิบดีกรมที่ดินอาจจำหน่ายที่ดินนั้นได้ กรณีต้องถือว่าตราใบที่ผู้ตายหรืออธิบดีกรมที่ดินยังไม่ได้จำหน่ายที่ดินพิพาทที่ดินพิพาทจึงยังเป็นของผู้ตาย เมื่อผู้ตายถึงแก่ความตาย ที่ดินพิพาทย่อมเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกจึงมีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทแก่โจทก์หรือนำไปจำหน่ายตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 94 แล้วนำเงินมาแบ่งปันแก่ทายาทได้ และที่จำเลยฎีกาว่า ศาลอุทธรณ์ภาค 1 ไม่มีอำนาจบังคับให้โจทก์ขายที่ดินพิพาทนั้น แม้โจทก์ไม่ฎีกาในปัญหาข้อนี้ แต่เมื่อคำพิพากษาดังกล่าวกระทบถึงสิทธิของจำเลยในที่ดินพิพาท จำเลยจึงเป็นคู่ความที่เกี่ยวข้องมีสิทธิยกขึ้นฎีกาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคสอง (เดิม) คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ดังกล่าวเป็นการบังคับ

โจทก์ในฐานะผู้จัดการมรดกให้ขายที่ดินพิพาทของผู้ตายซึ่งเป็นคนต่างด้าวตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 94 และกรณีที่ดินพิพาทตกทอดแก่ทายาทโดยทางมรดกนั้นถือไม่ได้ว่าเป็นการจำหน่ายที่ดินตามเจตนารมณ์ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 94 เมื่อต้องจำหน่ายที่ดินดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่ผู้ตายมีอยู่ขณะถึงแก่ความตายย่อมเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทของผู้ตายด้วยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1599, 1600 และเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของโจทก์ในฐานะเป็นผู้จัดการมรดกในอันต้องดำเนินการเพื่อแบ่งปันทรัพย์มรดก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1719 ประกอบกับบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 94 เป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินของคนต่างด้าวและเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลจึงมีอำนาจพิพากษาบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายนี้ได้ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ส่วนนี้จึงชอบแล้ว ฎีกาข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้นเช่นกัน พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกคำขอของโจทก์ที่ขอให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกไปจากที่ดินพิพาทและสิ่งปลูกสร้างและห้ามเข้ามาเกี่ยวข้องอีกต่อไป นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 50,000 บาท

องค์คณะ

วัฒนา วิทย์กุล · สราวุธ ศิริภาณุรักษ์ · สุรพล เอี่ยมมอติคม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1180/2563>